

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: keddén, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földzaint a szer-
kesztőségbe hármantra küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGGI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségben, Egyébütt a postahí-
valók útján.

Hirdetési díj:

Négy basáhos petisorsért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.

„Nyilt-tár”-on megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmontelenti beküldött
kéziratok nem vétettek tekintetbe. —
Ugyazint a kizárások nem adnak
helyet.

A szavazás után.

Debreczen, máj. 31.

(+) Ezelőtt négy évvel az országyűlés megnyitására következett választásfeliratban az országyűlés egyhangulag kárhoztatta a bosnyák occupatiót, s ezen kárhoztatáshoz — minden alkotmányos fogalom ellenére — maga a kormány is csatlakozott, vagyis a mennyiben ő neki nagy része volt — nem ugyan az occupatió tervezetében, mert abban beavatásra nem méltájták, — hanem a végrehajtásban, hát magamagát is kárhoztatta, és most négyévi rövid időköz után a magyar országyűlés többsége ugyanazt, mit eddig kárhoztatott, szavazatával kárhoztatott, szavazatával helyesli.

Furcsa körülmény ez, bármerre megyen az ember, bárkivel beszél, pártkülönbség nélkül most is mindenki kárhoztatosnak tartja Boszniát, hanem a helyett, hogy megmondaná az igazi okát, hogy ez nem egyéb, mint Ausztria kalandor politikájának a következménye, hogy a magyar miniszterelnök azért kénytelen támogatni, mert annak támogatására miniszteri székéérti alkudozás folytán vállalkozott, az európai nehéz viszonyoknak róvják fel.

Ha annak a miniszteri székeknek még csak Bosznia occupatiója volna alku ára, talán az még kiheverhető lenne, de az országyűlési vitából s a megtörtént szavazásból az tűnik ki, hogy az alkunak még sötétebb háttere is van, mint a bosnyák occupatió.

Ugyanis az egész vita alatt nem az volt a főkérdés, hogy mennyi pénz kell Boszniára, hanem az, hogy helyes-e az occupatió, melyet a magyar delegátus urak követtek el a magyar országyűlés alkotmá-

nyos jogai rovására? Hiszen az iránt nem volt kétsége Tiszának, hogy a 21 millió 700 ezer frt az ő parancsára meg fog szavaztatni, hanem azt már alig volt képes mégis feltenni, hogy az országyűlés kizárólagos jogait elvesse magától az országyűlés többsége s átruházza alkotmányos állami jogait egy olyan bizottságra, mely az országyűléssel, tehát az egész országgal szemben nem felelős, s mely ha illeten formán kinövi magát, minden vitális kérdésben mellőzhetővé teszi a magyar parlamentet.

Az ellenzéknek tehát alapos félelme van, midőn feltételezi, hogy a miniszteri szék elnyerhetéseért Tisza nagyon sokat ígért Bécsben, s hogy ő ígérte apródonként beváltja, nagyon megmutatja a vám és bank egyezkedés, mely Magyarországot Ausztria vampyr karjaiba dobta, megmutatja a megteremtett pénzügyi helyzet, mely Magyarországot Ausztria ellenében tehetetlen állapotba helyezi, s hogy mindennél még többet is ígért, mutatja az országyűlés jogainak megnyirbálásával a delegáció hatáskörének kiszélesítése, mely majdan a centrál parlament eszméje létesítésében találja meg végpontját.

Az ellenzéknek alapos a félelme, midőn Tisza Kálmánt, mint az összbirodalom eszméjének megtestesítőjét tekinti, nem csuda, sebes lépetekkel igyekeznek megközelíteni.

De e félelem az ellenzék részéről, ha bár indokolt is, még sincs helyesen, mert az ellenzéknek tudnia kell azt, hogy Magyarország sokszor volt már abban a helyzetben, hogy saját fiai szegődtek be Ausztriához segíteni eltörtelni Magyarországot államiságát. Tisza Kálmán sem nem első, sem nem utolsó. Nagyon

sokan voltak, kik azért a segítségért nem csak a Szt. István-féle nagykeresztet, hanem uradalmakat is kaptak, és még sem tudtak boldogulni Magyarországgal, mert benne az ellenzék mindég olyan volt, mely nem vágyott semmiféle kitüntetésre, hanem egyedül csak a hazai boldogságára, s bármennyire igyekeztek a szegődvényesek a magyar nemzetet — álmokországba beringatni, ez a nemzet időszakonként felébredt s az érte éjjel nappal küzdő ellenzékét biztos győzelemre segítette.

A legközelebb országyűlési viták, melyben a kormánypárt Tiszán kívül, ugy szólván, részt sem vett, mert szégyelt az igazság ellen legalább nyilvánosan harcolni — felébrezték a magyar nemzetnek még alvó részét is s elfognak fordulni az olyan emberektől, kik Bécsért és a husos fazekakért inkább lesznek bosznnyákok is, mint magyarok, felébrednek mindenütt annyira, mint Debreczenben. Mint Debreczenben, ugy az ország más vidékein is azt fogják mondani az ellenzék győzedelmével, hogy „hála Istennek, csak-hogy a magyarok győztek”. — Szomorú igazság, de hát igaz mondás.

— A képviselőház szombati ülésén fogja tárgyalni a szatmári kérvényt, mely alkalommal az egész zsidó ügy tárgyalásra kerül.

— Kinevezés. Az osztrák kormány tudatta az olasz kormánnyal, hogy Ludolf grófot nevezte ki osztrák-magyar nagykövetté. Az olasz kormánynak tetszik ez a dolog.

— Nagy-Kanizsáról írják tegnappól: A kanizsai választó kerület országgyűlési képviselője, Unger Alajos ma déiben tartá

meg itt beszámoló beszédét. A közönség kitünőleg fogadta Ungert, ki különben is itt nagy népszerűségnek örvend.

— Baján a függetlenségi párt ünnepe másod napján alapult meg. A központból ott voltak Eötvös Károly, Herman Ottó s Prónai Gábor.

— A bonyodalom Egyiptomban egyre fenyegetőbb jellegű. Ujabbán angol és Franciaország akarnak oda követet küldeni, ha sikerülne a válság megoldása.

A zsidók és a keresztényen vér.

T. szerk. ur!
A Debreczen 102 számában „Országyűlési levelek” czíme alatt megjelent cikkben, — midőn Ónody Géza országyűlési képviselő, az oroszországi zsidók betelepítése ellen mondtott beszédében a tiszai-eszlári esetet felemlíti; egy oly sajtóságos vélemény van felemlítve, mely a magyar keresztény világ közönségesebb rétegét, talán századok óta foglalkoztatja, valahányszor körében oly esemény merül fel, melyet rögeszméjének kaptájára felvonhat. — És ez a rögeszme az, hogy a zsidó vallás titkosabb szertartásához keresztényen vér szükségeseltetik; — és azért olykor mindég egy keresztény gyermek, — különösen leány gyermek életét hozzák titokban áldozatul; — mint azt jelenben a szerencsétlen tiszai-eszlári Solymosi Eszter esete — a közvélemény szerint — igazolja.

És valóban, midőn azon színökre, és kullalakjukra nézve ugy öszvevágó események, itt ott oly gyakran ismétlődnek; semmi csudálni való nincs benne, hogy az ügy soha ki nem tisztázása miatt, a vélemény, a rögeszme nem hogy emészne, sőt öregbedik egészen a meggyőződést megközelítőleg. — Annaira, hogy az elfogulatlanabbak lelkében is mint egy önkéntelenül emelkedik fel az a két oldalra libegő kombináció: vajon még is mi lehet az? — Nem lehet-e mégis, hogy van a zsidó vallás titkosabb szertartásai közt az a brutális fanatizmus; — mint talán rokona a thalmut azon állítólagos passzusának, mely hit czikk gyanánt állítja, hogy a

RA. millió frank, BEFIZETVE elsőségekben van elhelyezve

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 'Kétszeres liszt', 'Barna', 'László', 'Veres liszt', 'Finom korpa', 'Durva korpa', 'Kétszeres liszt simán', 'Rozsliszt', 'Rozskorpa', 'Arpakása', 'Barna', 'Arpa liszt'.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like 'A. B. C. 0-9 sz. 25 és 85 kolo.', 'A. K. 00-5 számig.', 'Arpaliszt'.

KAUFMANN és SIMON bank- és váltóüzlete Hamburgban. U. i. Ezenel közönlöttök mondjuk, a régebbi idők óta nyilvánított bizalmat, a midőn eme újabb sorjájuk kezdetével a részvényes felhívások, ezennel is igyekezni fogunk. Állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Állandó, igen tisztelt árakat felelnek teljes megelégedésű kifizetésekkel.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A nöstény farkas.

(Szicíliai falusi történet.)

Magas termű, sovány nő volt, telt barna kebellel, de már nem fiatal. Arcza sápadt, mintha folyton a malária gyötörné s e sápadt arcából oly élesen váltak ki nagy szemei, tüde, piros ajkai. A faluban nöstény farkasnak nevezték el, mert soha, de soha — be nem telt. A nők keresztet vetettek magukra, ha utójukba akadt, egyedül kóborogva, mint a préda után leső éhes farkas; minden férfit, legényt és férjot egyaránt, mintha megbűvölt volna egyetlen pillantásával, mintha kiszívta volna vértüket vértől duzzadó ajkaival, mintha sántáni erővel láncozta volna őket szoknyájához, még ha szent Agrippina oltáránál álltak is már.

Szerencsére a nöstény farkas nem járt templomba; sem busvétkor, sem karácsonykor, sem misét hallgatni, sem gyónni nem ment oda. Még páter Angiolino, Jézus hí szolgája, is elvesztette miatta lelke tüdvét. Maricchia, a derék jó leány vörösré sirta szeméit, mert hogy a nöstény farkas leányának kellett születnie; senki sem akarta elvenni, pedig egész láda holmija volt, s azok a szép, napsütötte földek! Egyszer anyja egy szép ifjuba szeretett bele, a ki kiszolgált katona volt s

vele együtt kaszálta apja földjét; az a szerelem volt ez, mely a vért hullámszába hozza a fűző alatt s a szemekkel epeszt, akár a szomjuság júliusi hőségben a naptól égő mezőn. De a legény nyugodtan kaszált tovább, csupán azt kérdezve: „Mi ütött magához Tina asszony?”

Az asszony meg csomót csomóra, kévét kévére halmozott, soha el nem fáradva soha ki sem egyenesedve, soha a palackot ajkához nem emelve, hogy csak folyton Nanni a legény mellett maradhasson, a ki egykedvűen kaszált tovább s csak hébe-korba fordult a szomszédnőjéhez: — Hát mi baja magának Tina asszony? Mit akar velem?

Egy este, mikor az emberek a szértn már lefeküdtek s körülökrül csak a kutyák csaholása volt hallható, így szólt az asszony a legényhez: — Téged akarlak Nanni; mert szép vagy, mint a nap és édes, mint a méz. Téged akarlak, igen!

— De én meg a lányát jobb szeretném, mert az fiatalabb — felelt nevetve a legény. A „nöstény farkas” karmaival a legény arcába kapott, megis vérezte s aztán szót sem szólva, távozott s meg sem jelent többé a szértn.

Októberben azonban az olajsajtolás idején, Nanni ismét látta őt, mikor kunyhója mellett dolgozott. — Vedd az olajos zsákok s jöjj! —

szólt az anya leányához: aztán Nannihoz fordult:

— Akarod leányomat, Maricchiát?

— Mit ad vele?

— Mindazt mit apjától öröklött s még a házat is neki adom. Magam megelégszem, ha egy zugot hagytok számomra a konyhában, hova egy szalmazsákot vehessek.

— Ha így áll a dolog, karácsonyra meglehet az esküvő, — szólt Nanni. Nanni be volt piszkolódva a félig kiszajtott olajbogyóktól s Maricchia semmi szin alatt sem akarta őt férjének, de anyja csaknem hajánál fogva vonzolta oda, fülbe rikészolva összeszorított fogakkal:

— Ha igent nem mondasz, megöllek.

A nöstény farkas nemsokára mintha beteg lett volna, s az emberek azt mondogatták: „Ha az ördög megöregszik, jámborral válik.” Sehova sem ment többé, még a küszöbre sem üt ki boszorkányszemeivel. Ha vejeire veté azokat, ez csak nevetett, s a Madonnát hívta segítségül, hogy megőrizze ez asszonytól Maricchia otthon a gyermekek körül, anyja azonban mindig kiment a férfakkal a mezőre, s dolgozott velük versenyezve, ugy téli fagy mint augusztusi hőség idején, verőfényben és esőben egyaránt.

Mikor pedig leszállott az alkony, s minden jóra való gazdaszony otthon volt,

csak a nöstény farkast lehetett még mindig a mezőkön csatangolva látni.

— Kelj föl! — szólt egy este Nannihoz, aki a földjüket határoló árokban, a sötény aljára hajtva fejét, jóízten aludt. Kelj föl, egy kis bort hoztam, hogy lebilthessed torkodat.

Nanni félálmosan, félébre nagyot bámult, mikor anyósát látta maga előtt sápadt arczával, zibáló mellet s parázként villogó szemekkel. Aztán arcza ismét beléslüppeszt az árok fűvébe s csak annyit mormogott:

— Az asszonyoknak most otthon a helyük. Takarodjál s többet ide ne jöjj a szértnre!

S a nöstény farkas el is ment, vastag hajfonatait daczosan hátravetve s párás szemével mereven nézve maga elé a porló gyalogösvényen. De azért megint csak eljött a szértnre, sokszor eljött. S Nanni már nem szólt semmit. Sőt ha késett, elment a dombra várni, oda, hol a fehér magányos gyalogut elhalad.

Maricchia éjjel nap sirt s mint igazi fiatal nő farkas nézett annyjára, féltékenység és könyektől kigyult szemekkel, mikor ez esténként oly halványan és szótlanul hazatért a mezőről.

— Átkozott — kiáltott feléje. — Elfajult anya! — Csitt! — Rabló, az én megrablóm! — Csitt!

Jehova az egyiptomi példa által, mint egy felhívta kedvenc népét arra, hogy minden idegen népből valót rászedjen és megcsaljon, — midőn a nép hitében azt a gyanút, oly sok rokonságban levő, fel fel merült események tartják fent, és nővelik erősebbé?

Hiszen a többek között nem oly régen, Margita községben is történt olyan alaku esemény, mely mint biztos adat maig is él a margitai jelen iradékok emlékeiben. — Midőn egy akkor még jó módú izraelita szolgáló birtelen — anélkül hogy valaki sejtett volna róla valamit, — eltűnt; és később, a gazda istállójának a hidlása alatt, szinte feloszlott állapotban találták meg. — Ki nem lehetett volna akkor a nép meggyőződését jőzanítani, hogy a keresztényen szolgálónak a vétét zsidó gazdája vette ki, melyért a hitközségtől jól meglelt fizetve. —

Ezen eset valamivel később, — talán a hetvenes évek elején, — Szalacs községében ismétlődött, mely a tiszta-eszlári eseménynek valódi megelőzőt képmása. — Ugyanis: egy szalacsi szegény családfő, midőn este a munkából hazaérkezett egy — mint nagy bátyjának gondja alatt levő — 8 vagy 9 éves leány gyermekét bátoriságnak okáért egy másik hozzá csatlakoztatott kisebb fítestvérével együtt pálinkáért küldött, egy pálinkás zsidó boltba. — S a gyermekek nem mentek haza többé. Hosszabb várakozás után a családfő nem tudta mire vélni az elmaradást megindult, és kérdezősködés után, többen látták menet a gyermekeket, de visszajönni senki sem látta őket és csak későbbben valami három négy nap múlva találták meg történetesen a gyermekek hulláját, a község tülzoltó vízi puskájának a viztartó ládájába bele erőszakolva.

Hogy került a gyermekek hullája a tülzoltó viztartó ládájába, az titok maradt. Csak hogy az eltűnt követő másnap kora reggelén, midőn a katolikus harangozó, a hajnali harangozásra ment, látott a pálinkás bolt közelében némi vércseppeket, — még pedig a boltból kiinduló sorrendben, melyek később mint a harangozó állítá, fellettek seprerve.

A gyermekek hulláján több szurásokat metszéseket lehetett a felfedezéskor látni. Mi okon a szalacsi nép lelkében talán még ma is él azon meggyőződés, hogy a zsidó pálinkás boltban azért ölettek meg a szegény gyermekek, mert vörökre a zsidó ceremóniáknál szükség volt.

A vizsgálat annak idejében mindenik esetről megkezdett. De fájdalom mindeniknél, mint a füst és pára, úgy enyészett az be a semmibe, anélkül, hogy az ügy valódisága felfedeztetett s a való kikütközött volna. — Hiszen amaz csak szolgáló volt, emezek csak szülőtlén árvák voltak . . .

Ily körülmények között a gyann alapját illetőleg egyáltalában nem lehet állítani, hogy azt, a nép fantáziája csak a légből kapta volna, mert minden eseménynél ott van a látszólagos kiindulási pont ott van a szerencsétlenek nyom nélküli eltűnése, kiket azon helyről, — ahova küldetnek — nem látott senki soha visszajönni; — mindegyik eseménynél ott

— Megyek a rendőrségre!
— Menj!

S Maricchia elment gyermekeivel karján és nyakán, félelem és könnyek nélkül, mint egy örült nő; mert most már ő is szerette férjét, kit úgy tuszkoltak rá, piszkosan, zsírosan a kisajtott olajtól.

A brigádéros maga elé idéztette Nannit s gálya rabsággal fenyegette. Nanni sóhajtott, fejét csóválta, mit sem tagadott s meg sem kísérelte magát mentegeitni. „Ez kísértés, a pokol kísértése!” — kiáltott fel s odabornit a brigádéros lábához, esedezve küldendé őt a gályákra. „Legyen könyörület és szabadság meg eből a pokolból; zárjanak tömlőzbe, csak ne kelljen őt többé látnom!”

— Hohó! — szolt most a nőstény farkas a brigádéroshoz, — mikor házamat neki adtam, kikötöttem magamnak egy zugot a konyhában, hol nyugalomra hajthassam fejemet. Nem fogok kimeneni a saját házamból.

Nemsokára egy ösvér melbe rugta Nannit s ez közel volt halálához. De a pap nem akarta a halotti szentségekkel ellátni, ha anyosa ki nem megy a házból. A nőstény farkas engedett s veje jó keresztény gyanánt elkészülhetett az utolsó utra. Gyónását a bánat és töredelem igaz jelei közt végezte, úgy hogy az ágy körül állók mind sirtak. S jobb is lett volna akkor meghalnia, mielőtt a sátán visszatért, megkísérteni testét lelkét. . . .

— Légy irgalmas és hagj békében

stagnál a félremagyarázhatatlan kérdés: hogy lehetett volna valaki másnak azokat az ártatlan teremtetéseket megölni; holott azokat még valami bosszualás lehetősége sem lett volna képes megkörnyékeznit; s amellett oly szegények, oly meztelenek voltak, hogy nem lehet képzelnit oly gyáva kislelkűséget, hogy talán csupa kincs-szombjól követte volna el rajtok azt az irgalmatlan brutalitást?

Mindezek mellett azonban a be nem bizonyított állítás, mindég csak pusztá vélemény marad. — És nincs nálánál kevesebb méltatlanság, mint mikor valakit ártatlanul gyanúsítanak; és nem követhetnének el nagyobb igazságtalanságot, mintha az olynemű homályba burkolt események miatt, meggyőződés alakjába öltötött indulattal rohannának meg, egy büntölt tiszta vallásfelekezettel. De minthogy azon gyanúsítást előidézt események, még eddig mindég kitisztázatlan maradtak; s a közvélemény, a gyilkosság eredeti kútfeje iránt soha felnem volt az oly esetekben világesítva, s így fent lett tartva az ok a nép lelkében, mely azt a „bátha” szócskát ma is épen tartja: nem lenne talán cél szerűtlen, — kivált a zsidó gyűlölet ezen áramlatnak indult korszakában, — azon nagyon közönséggé vált rögeszmét, — a valónak, az igaznak kikeresése, s kitisztázása által, a nép lelkéből kiirtani; s okszerű puhatólás által kitudni, vajjon foglaltatik-e az izraeliták vallásos miszteriumában olynemű brutális kellék, mely keresztényen vért igényel? — Hogy így a nép ellenséges igaztottsága ezen az oldalon is meglegyen szüntetve.

Ezen erkölcsi kötelesség mindnyájunké; de teljesítése az izraelita hitközségnek van leginkább módjában, és leg nagyobb érdekében.

Mert a jelen kornak büne ugyan, ha egy ártatlan felekezettel, oly mesés, de brutális gondolatok gyanujával terheli, s a bivatottaké, ha azt a rögeszmét hanyagságból a nép lelkében ott hagyja: de a jelen kor büne lenne az is, ha hogy — feltéve, de meg nem engedve — annak a gyanunak lenne mégis valami alapja és vétkes elnézése által megengedné, hogy ama rettenetes fanatismus követelt áldozatát ennekutána is időnként igénybe vegye.

A menekülő zsidók.

Brodyban borzasztó helyzetben vannak a menekülő zsidók.

Tegnap Bécsből küldöttek jártak ott, hogy a menekülők állapotáról személyesen szerezzenek meggyőződést. Jelenleg 15.000 menekült van ott.

A kerületi főnök meglátogatta a tümegek szállóhelyeit, hogy egészségi szempontból intézkedéseket tegyen.

A bécsi delegátusok meggyőződtek arról, hogy a kvártélyon esti hét órakor még nem volt kenyér kiosztva, úgy hogy a gyermekek csaknem éhen veszték. A delegátusok azon iparkodnak, hogy fuziót hozzanak létre az itt működő bizottságok

engem! — szolt, mikor felgyógyult, anyósához. — Már ágyam előtt láttam a halált. A szegény Marichina utóljára kétségbeesik. Az egész vidék rólunk beszél. Jobb lesz nekem is, neked is, ha nem látalak többet.

Szeretete volna kitépni a szeméit, hogy ne lássa többé az ördögi asszonyt, mikor az ismét kárhozni kiszettette lelkét. Nem tudott már mit csinálni, hogy boszorkánysága felett diadalmaskodhassék. Misét mondatott a tisztítottúzbén szenvedő lelkeért! segítségül hívott papot, bírót; hűsvétkor vezekelni ment a templom küszöbére, felcsókolvá annak porát s aztán, mikor a nőstény farkas ismét csak kísértetbe hozta, azt mondta neki:

— Jegyezd meg magadnak, ha még egyszer előjössz értem a szérűre, megöllek!
— Ölj meg! — felelt amaz. — Talán bánom? De nélküled nem élhetek.

S egyszer Nanni csakugyan megpillantotta őt a távolból közeledni. Azonnal félbehagyta munkáját s a mellette fekvő fejszéhez nyult. A nő látta, a mint feléje közeledett, halványan, rémesen forgatva szeméit, kezében a fejszével, melynek vasa megcsillant a lenyugvó nap sugarában. . . De azért nem állott meg, hanem bátran feléje ment, vörös virágcsomóval a kezében s mintha elnyerni akarta volna szuró fekete szeméivel. . . .

— Isten legyen irgalmas a te bűnös lelkednek. . . . — nyögte a sokat üldözött ember.

közt. Ma 600 egyént szállítottak tovább. De a gyarapodás ugyanakkora. Az egészségi állapotok miatti aggodalmak növekvőben vannak.

A borzasztó nyomorban sinlődő szerencsétlen menekülők számára nagyban folynak az adakozások mindenfelé. Magyarorszáig sem marad hátra. — Budapesten már mintegy 30 ezer frt, magában Debreczenben is rövid pár nap alatt mintegy 3 ezer frt gyűlt össze.

A tisztaeszlári leány.

Solymosi Eszter eltűnése most már olyan rejtélyes ügygyé nőtte ki magát, melynek számai messze elágazók. Az utóbbi pár nap alatt a vizsgálat távoli vidékeken is elfogatásokat eszközölt.

Az eset, mint ahogy a vallomásokból összeállítani lehet, következőleg történt: A zsidó egyházi 6 éves fiának ismert fecsegése alapján az előjáróság rögtön, május 5 én kezdte meg a vizsgálatot. 6-án kijött a helyszínre a szolgabíró és azonnal jelentést tett a nyiregyházi kir. törvényszéknek. Május 18 kán megjelent a helyszínen Bari József vizsgálóbíró és Egrossy Nagy László kir. altágyész, továbbá Recki András járási csendbiztos, megfelelő számú pandurokkal.

Kihallgatták mindenekelőtt Scharf Józsefet, a zsidó hitközség egyházi szolgáját, ennek nejét és 16 éves fiát, — valamint Schwarz Salamon metszőt (saktert). Eleinte valamennyien makacsul tagadták, hogy ők a leányt látták volna. A vizsgáló bíró azonban a tanvallomások alapján elrendelte letartóztatásukat. Scharf József tizenhat éves fia Recki András csendbiztos közvetlen felügyelete alatt volt ennek háznál és másnap kellett volna a foglyoknak Nyiregyháza szállítatniok. Vacsora közben a fiu, ki a családokkal étkezett, ezek előtt önkénynt kijelentette, hogy ő kész mindent bevallani. A csendbiztos ezt hallván, azt mondotta, hogy ez nem elég; de kész-e a vizsgálóbíró előtt is vallomást tenni? És a midőn erre a fiu igenlőleg válaszolt, a csendbiztos erről értesítette a vizsgálóbírót, a ki azután megjelenván, nyomban jegyzőkönyvbe vette a fiu vallomását.

Vallomása lényegileg egyenlő hat éves öccsének elbeszéléseivel. Midőn Solymosi Eszter ama vézetes napon a zsinagóga előtt elhaladt, behívta őt az egyházi felesége és arra kérte, venné le a tűzhelyről az ételt, miután szombat lévén, neki (az asszonynak) nem szabad hozzá nyulnia. A mint Eszter a házba belépett, Scharf József az egyházi, megragadta őt, hátrakötötte kezét és betömte száját, hogy ne kiabálhasson. Este azután átvitték a leányt a zsinagógába, ott a pitvarban az asztalra fektették, Schwarz Salamon metsző elvágta torkát, vért pedig egy nagy csuporban fogták fel. Hogy azután mi történt, arról a fiu semmit sem tud. Őt nem bocsátották ugyan a zsinagógába, a midőn ez ott végbement, de a kulcslyukon benézett és mindent látott.

A fentebb említettekben kívül ez idő szerint vizsgálati fogságban vannak még: Junger Adolf, Braun Abraham, Grosz Márton, Lusztig Sámuel és még ketten, kiknek nevét nem tudták megmondani.

Konstálfalva van továbbá, hogy ápril elsején számos idegen metsző volt Eszláron, mert aznap éjjel választotta az ottani zsidó hitközség metszőjét. Ezáltal ki van zárva a lapoknak az a foltvése, hogy a metszőnek saját gyermekén szerencsétlenül végbevitt rituális mütéte szolgáltatott okot mond-e mondára. Mert a metsző-választás elsején volt ugyan, de a megválasztott metszőnek, Schwarz Salamonnak családja csak ápril végén költözött Eszlárba.

Mind e vallomások s tanuk valószínűvé teszik, hogy a leány csakugyan bűntény áldozata.

Megjegyezni kívánjuk, hogy ez ügybe mi nagy érdek tudósítást kaptunk még az ünnep előtt. Nem közültek azért, — bár szigorúan tárgyilagos volt — ne, hogy azt költsék reánk, mit némely zsidó polgárságunk kiváló előszeretettel hangoztat, hogy a Debreczen zsidógyűlölt lap. Azóta a tudósításban érintett dolgok egyik-másik lapban nyilvánosságra jöttek, — s miután nincs semmi értelme a titkolózásnak, ezentul közölni fogjuk a felmerült részleteket. Felesleges is talán megjegyeznünk, hogy az esetleges bűntényt nem tart-

juk kapcsolatban állónak vallási kérdésével, s ha a zsidó sakter által elkövetett gyilkosság bünténye valóban bizonyulna igaznak, az ügy egyáltalában nem tekintendő olyanoknak, mintha annak odiuma egy egész vallásfelekezetre vitetnék át. A zsidó vallás — köztudomás szerint — kizárja minden vérenek használatát; még a mérsárszékbe hozott húst is nem szabad elebb élveznie, míg azt legalább egy óráig a vízbe nem áztatja. Megtartják e szertartást pedig különösen a szent zsidók, mely körülményből következtethetőleg épen ezeket nem lehet vádolni azzal, hogy szertartásukat vért, s pedig keresztény vért használnak. Mindazonáltal nem lehetetlen, hogy a zsidó sakter egy gyilkossági bűntény követésére vetemedhessék; gonosz embernek létezhetnek minden vallásfelekezettel kétségkívül léteznek is, kiket azonban az igazság keze mindenkor vagy legtöbb esetben utólrít. Ezuttal is, bizonyos, hogy ki fog derülni a való tényállás, s az igazságszolgáltatás éreztetni fogja sujtoltó kezét az igazi bűnössele.

UJDONSÁGOK.

* A tornamajális, mely a múltkor kedvezőtlen idő miatt elhalasztott — a ránk jövő vasárnap, jun. 4-én fog megtartetni. — A rendező bizottság kettőzöt erővel munkálkodik az előintézkedésén, s a mulatság sikere előre biztosítottnak látszik. —

* Halálozás. A városunkban szélves körben ismert Szunyogh Sándor gyakovnok, özvegy Szunyogh Sándorné fia, hosszas betegeskedés következtében, 25 éves korában tegnap délután jobblétre szenderült. Nyugodjanak kisenvedett porai békében!

* Utczei tűz. Tegnap a főtéren egyik kerekdedek előtt vagy tíz kiló petroleum kiömlött. A folyadékát meggyújtották az aszfalton, s nagy lánggal égett. Nézőkben persze nem volt hiány.

* Leányvásár. Nagyban áll a híres „leányvásár” a nagypiaczon, hol mindennemű cselédek, — mint a „Kornavil”-ben mondják — szolgálók, kocsikók, szobaleányok felogadtatnak. A piaczon állás szabadalma csak a héten tart, addig elszegődik minden jóvaló cseléd.

* Nyilvános nyugta. Tek. Szikszay József ur, az iparos iskola egyik legmelegebb pártfogója, ki a jutalmazási adakozók közt ez iskola fennállása óta minden évben követésre méltólag jár el a jutalmazási nevelésére most is két darab cs. k. aranyat volt kegyes küldeni. Kelt Debreczenben, május 31. 1882. Döczy Gedeon ip. isk. igazgató.

* Halálba vitte a szerelem Ferencz Ferencz nevű helybeli illetőségű 22 éves legényt. — Szeretett valakit, az meg mást szeretett, s fiatal emberünk e miatt pisztolyal egy átmulatott éj után szíven lötte magát. Ma vitték oda, sehol már nem faj semmi.

* Kapitány — mint vasuti baktekter, vagy feltűnési viszketeleg. Köztudomás szerint, valahányszor a függetlenségi párt képviselőjét vagy képviselőjelöltjét ünnepélyesen fogadta, a debreczeni rendőrségnek soha nem volt dolga, mert nem volt rendtelenség. E tapasztalatból indult ki, a helybeli függetlenségi párt Thaly Kálmán képviselőnk mostani fogadtatás előtt aziránt kérte meg a hatóságot, hogy a fogadtatásnál ne alkalmazzon rendőrokat oly nagy számban mint más alkalmakkor, minthogy a függetlenségi párt maga is gondoskodott, hogy saját embereiből 30 egyén vigyázzon fei a rendre. A kérelem daczára mult szombaton az indóháznál megjelent a sok rendőrön kívül a városnak minden alkaptányja és rendbiztosai: hát persze szavunk nem lehetett ellene. Történt azonban, hogy a szintén ottlévő Végh Gyula alkaptányt boszantotta a nagy tömegnek csendes magaviselete, minél fogva azon törte fejét, miként lehetne egy kis botrány előidéznit. A véletlen segítségére jött; a Thaly Kálmán üdvözlétre kikergetett 12 fehérbe öltözött leányt, az állomány vároterembe akarta a rendező bizottság elhelyezni. — Nosza fogta magát Végh Gyula ur, — az ajtó szárnayhoz harci állásba helyezvén magát, utját állja a leányoknak és stentorhangon kiáltja, hogy oda ugyan be nem megy az isten fia sem, míg a bemenetelt az állomás főnök meg nem engedi. Mondották többen, hogy erre nézve az enge-

* Lovészet. A tartott lovészet eredet 28-án szegőlvéssel, drb magyar aranyat sel Heine Alfréd 1. több kör lövéssel 4. frtos tallért. 29-én s muel 1 drb magyar lövéssel ifj. Barsay tallért, legtöbb körül 1 drb. 1 frtos tallért

* Fényképm

ely már megadat Tamának cső. jantani a szép szö. bizottság egy tagj. get a kritikus hely. sbe illetéktelen alkaptányt magav. kommandirozta e. anyt bebocsátotta. hósi elszántsággal. pir nélkül kivonu. hittük, hogy Végh. tány, pedig hát. bakter is. Valjon incompatibilitás? szerint pálya-ó. némi különbség m. nem cselekszünk. ha bátrak vagyun. nyujtson módot b. ját ösztöne és haj. két állás nem fél. nem jó kapitány, bakter. —

* Miért nem szaggatási képv. kérdés felett a vit. egyik tagja azzal. hogy nők azért ne. mert — ez esetbe. ak a szolgálatot.

* Körende. ben behívott áll. artalékos és pó. egyéb jogosultak. vezése céljából a. ganatosítást tárgya. ügyminiszter bató.

* Maradozó. lovat vett a vásáro. Midőn a lovak j. egyik koma a köv. zett. Igazán kár e. lenne, csak az az e. az egyik nem akar. sik meg egyáltalán. kommám, olyan m. kében!

* A megsér. mint bennünk ma. a Sárétan, Váncsd. nek lakát felgyujto. épen hazautazó lelk. az est homályában. Meggyőződött, hogy. hetni rémületét és f. denét a lángok mar. Könyvtára, butorza. hamuvá váltak, s a. következménye, hog. lelkész nem igen b. soknak; rártartí nyá. figyelmeztetés által. telteben tartására. képzelnit is alig tud. nemességi intézmén. nak ilyen bagolyváv. váncsodi eset bizony.

* Koma-vitá. tegnapi nap folyam. reste fel, és két or. ház szegényei szám. — E nemes tettnek. van, mit különös ve. nek tartunk elmond. lád ezeltől 12 évvel. vén egymással, az. hívta a másik család. nak. Az idők folyás. szilárdította volna. a megízaltotta annyira. ször visszautasította. szakértte a keresztel. P—O— sokáig tu. mig végre a tegnap. vendéglőben ismét k. frtot visszafizette. A. higgadt szemléloje. intézésének esetlen. D—t, hogy a fent k. visszakövetelte, leg. adja. Így jutottak a. két frt adakozáshoz. ma-czivodásnak ily. volna végeredménye.

* Színházunk. messze van, amennyi. ténend — de Krecsá. Ez alkalommal is dr. előjátékot, mely nag. állitva.

* Lovészet. A tartott lovészet eredet 28-án szegőlvéssel, drb magyar aranyat sel Heine Alfréd 1. több kör lövéssel 4. frtos tallért. 29-én s muel 1 drb magyar lövéssel ifj. Barsay tallért, legtöbb körül 1 drb. 1 frtos tallért

* Fényképm

kapcsolatban állónak vallási kérdés... ha a zsidó sakter által elkövetett gyilág bűnténye valóban bizonyulna is, egy egyáltalában nem tekintendő olyan mintha annak odiuma egy egész valdekezetre vitetnék át. A zsidó vallás köztudomás szerint — kizárja mindenek hasznát; még a mézarszékéből is kizárja a zsidókat. Azt legalább egy óráig a vízbe nem engedik. Megtartják a szertartást pedig kőben a szent zsidók, mely körülmény-következtetéstől epen ezeket nem szabad elválni a zsidó szertartásaitól. A zsidó keresztény vért használnak. A zsidó vallás azonban nem lehetetlen, hogy egy sakter egy gyilkossági bűntény elkövetésére vetemedhessen; gonosz embe-lyelhetetlen minden vallásfelekezetenél, egykivül léteznek is, kiket azonban az ág keze mindenkor vagy legtöbb eset-ében elűz. Ezuttal is, bizonyos, hogy a zsidó vallás a való tényállás, s az igaz-olgalgatás éreztetni fogja sujtó kezét a zsidó bűnösökkel.

UJDONSÁGOK.

* A tornamajális, mely a múltkor kezdődött, ma elhalasztott — a jövő vasárnap, jun. 4-én fog megtar-
— A rendező bizottság kettőzött munkálkodik az előintézkedésen, s a verseny sikere előre biztosítottak lát-

* Halálozás. A városunkban széles körben ismert Szunyogh Sándor jog-
— Az ügyvéd Szunyogh Sándorné fia, es betegeskedés következtében, 25 korában tegnap délután jobblétre szent-
Nyugodjanak kisenvedett porát bé-

* Utezi tüz. Tegnap a főtéren egyik ház előtt vagy tíz kiló petroleum ég-
— A folyadékot meggyújtották az alton, s nagy lánggal égett. Nézők-
— Éreztetése nem volt hiány.

* Leányvásár. Nagyban áll a hi-
— A nagypiaczon, hol mind a cselédek, — mint a „Kornel-
— mondják — szolgálok, kocsisok, leányok felfogadottnak. A piacon ál-
— abadalma csak a héten tart, addig addig minden jóvaló cseléd.

* Nyilvános nyugta. Tek. Szik-
— József ur, az iparos iskola egyik leg-
— ebb pártfogója, ki a jutalmazásra az-
— ok közt ez iskola fennállása óta é-
— nyben követésre méltólag jár el, al-
— mázásai nevelésére most is két da-
— s. k. aranyat volt kegyes küldeni.
— Debreczenben, május 31. 1882. Dö-
— fedon ip. isk. igazgató.

* Halálba vitte a szerelem Fü-
— renez nevű helybeli illetőségű 22 lé-
— gényt. — Szeretett valakit, az meg-
— szeretett, s fiatal emberünk e miatt-
— lylyal egy átmulatott éj után szíven-
— magát. Ma vitték oda, sehol má-
— raj semmi.

* Kapitány — mint vasuti bak-
— vagy feltűnési viselkedés. Köztud-
— szerint, valahányszor a függetlenségi-
— képviselőjét vagy képviselőjelöltjét-
— élyesen fogadta, a debreczeni ren-
— nek soha nem volt dolga, mért nem-
— edetlenség. E tapasztalatból indulva-
— helybeli függetlenségi párt Thaly-
— an képviselőnk mostani fogadatlása-
— zírta meg a hatóságot, hogy ad-
— tatlásnál ne alkalmazzon rendőrköt-
— gy számban mint más alkalmakkor,
— gy a függetlenségi párt maga is-
— kodott, hogy saját embereiből 30-
— vigyázzon fel a rendre. A kérelem-
— a mult szombaton az indóháznál-
— ent a sok rendőrön kívül a város-
— inden alkaptányá és rendbiztosa;
— rsze szavunk nem lehetett ellene.
— t azonban, hogy a szintén ottlevő
— Gyula alkaptányt boszantotta a nagy-
— tek csendes magaviselete, minélfogva
— rte fejét, miként lehetne egy kis-
— t előidézni. A véletlen segítségére
— Thaly Kálmán üdvözlétre kiker-
— fehére öltözött leányt, az állo-
— köktől észlelte előre elkért I. osz-
— t ártó terembe akarta a rendező-
— tság elhelyezni. — Nosza fogta
— Végh Gyula ur, — az ajtó-
— hához harci állásba helyezvén ma-
— jához állja a leányoknak és stentori-
— kiáltja, hogy oda ugyan be nem-
— az isten fia sem, míg a bemenetelt
— más főnök meg nem enged. Mon-
— tóban, hogy erre nézve az enge-

dély már megadatott; de Gyula kapitány-
ur Tamásnak csökönösödött s nem akart
hajítani a szép szóra, mignem a rendező
bizottság egy tagja aztán azzal vetett vé-
get a kritikus helyzetnek, hogy a rende-
zésbe illetéktelenül beavatkozni akaró
alkaptányt magaviseletéhez illő szavakkal
kommandozta el az ajtótól, s a 12 le-
ányt behocsátotta; Végh Gyula ur pedig
bősi elszántsággal minden legkisebb arc-
pir nélkül kivonult a teremből. Mi azt
bíttük, hogy Végh Gyula ur csak a kapi-
tány, pedig hát kintünk, hogy ő vasuti
bakter is. Valjon nincsen e ezen dologban
incompatibilitás? A mi véleményünk
szerint pálya-ör és rendőr közt
némi különbség mégis csak volna, talán
nem cselekszünk megbocsáthatatlan bűnt,
ha bátrak vagyunk kéri a tanácsot, hogy
nyujtsunk módot buzgó hivatalnokának sa-
ját üszönsé és hajlama követésére. A
két állás nem fér meg együtt, de aki
nem jó kapitány, — az lehet kintünk
bakter. —

* Miért nem lehetnek a nők or-
szágyűlései képviselői? Erősen folyt a
kérdés felett a vita, midőn a társaságnak
egyik tagja azzal döntötte el a kérdést,
hogy nők azért nem lehetnek képviselői,
mert — ez esetben a gyorsírók felmonda-
nák a szolgálatot.

* Körendelet. A mozgósítás esete-
ben behívott állandóan szabadságot, a
tartalekos és póttartalekos katonák s
egyéb jogosultak gyámok nélküli segé-
lyezésére céljából az összeírás mikénti fo-
ganatosított tárgyzó körendeletet a bel-
ügyminiszter hatóságunknak megküldötte.

* Maradozó igyekezettiek. Két
lovat vett a vásáron egy paraszt ember.
Midőn a lovak jóságáról tudakozódott,
egyik koma a következőleg „véleménye-
zett.“ Igazán kár érték. Miskép jó két ló
lenne, csak az az egy hibájuk van, hogy
az egyik nem akar „indítványozni“, a má-
sik meg egyáltalán nem „fogalmaz.“ Tudja
kommán, olyan maradozó igyekezettiek.

* A megsértett rang boszúja
mint bennünket magán uton értesitenek,
a Sáréten, Váncsod közszeg. ref. lelkész-
nek lakát felgyújtották távollétében. Az
épen hazautazó lelkész távolról szemlélve
az est homályában a tüzet, mindinkább
Meggyőződött, hogy hajléka ég. Kézel-
hetni rémületét és fájdalmát, midőn min-
denét a lángok martalékává látta válni.
Könyvtára, butorzata, ruha nemti mind-
hamuvá váltak, s a pusztítás mind annak
következménye, hogy a felvilágosodott ifju
lelkész nem igen barátja a hosszas titulu-
soknak; rártari nyája azonban ily módoni
figyelmeztetés által serkenti az ősiség tisz-
teletben tartására. — Itt Debreczenben
képzelné is alig tudjuk, hogy az elavult
nemességi intézménynek még most is van-
nak ilyen bagolyvái, pedig hát ime a
váncsod eseti bizonyítja, hogy vannak.

* Koma-vita. Szerkesztőségünk a
tegnapi nap folyamán egy fiatal ember ko-
reste fel, és két oszt. forintot a ref. egy-
ház szegényei számára letétbe helyezett.
— E nemes tette nek sajtóságos elzárma-
ny, mit különös voltánál fogva érdeme-
nek tartunk elmondani. — Két iparos csal-
lád ez előtt 12 évvel baráti viszonyban le-
vén egymással, az egyik P—O— meg-
hívta a másik családát Sz—D—t komá-
nak. Az idők folyása azonban nem hogy
szilárdította volna a baráti köteleket,
de meglazította annyira, hogy Sz—D—t
szőr visszautasította a komaságot és viz-
szakérte a keresztelések adott ajándékot.
P—O— sokáig tréfára vette a dolgot,
míg végre a tegnapi napon egyik jó hírű
vendéglőben ismét kigyulván a vita, a két
frtot visszafizette. A torszalkodásnak egy
higgadt szemléző kifejtette ezen ügy el-
intézésének eseten voltát, s rábirta Sz.
D—t, hogy a fent kített összeget, ha már
visszakövetelte, legalább nemes czérra
adja. Így jutottak a ref. egyház szegényei
két frt adakozáshoz. — Bár minden ko-
ma-czivódásnak ily nemes cél gyámolítása
volna végeredménye!

* Színházunk megnyitása még
messze van, amennyiben október 1-én tör-
ténend — de Kreesányi már készült reá.
Ez alkalommal is dr. Váradai Antal ir-
előjátékok, mely nagy fényvel leend ki-
állítva.

* Lövészet. A május hó 28 és 29-én
tartott lövészet eredménye díjjal nyertek:
28-án szeglivéssel, ifj. Barcsay Miklós 1
drb magyar aranyat, legjobb mély lövés-
sel Heine Alfréd 1 drb 2 frtos tallért, leg-
jobb kör lövéssel Jóna Sámuel 1 drb 1
frtos tallért. 29-én szeglivéssel Jóna Sá-
muel 1 drb magyar aranyat, legjobb mély
lövéssel ifj. Barcsay Miklós 1 drb. 2 frtos
tallért, legtöbb kör lövéssel Fodor József
1 drb. 1 frtos tallért.

* Fényképmérés. A technikusok
évek óta foglalkoznak a fényképmérés
tökéletesítésével, mi alatt azt az eljárás
értik, melylyel a fényképezési nem nyert
perspektívából mértani képet alakítanak.
Telepeket vagy régi rozszant épületeket
szereleltek nehéz lerajzolni, főleg ha rész-
ben még megközelíthetetlenek is. Ez az el-
járás tehát különösen fontos az építészet-
ben, a mennyiben a fényképezési felvé-
telből a legnagyobb pontossággal és gyors-
sággal lehet lerajzolni az épület és az
alaprész méreteit. Meydenbauer, marburgi
építészeti felügyelő, ez eljárás feltalálója
ez idő szerint Berlinben tartózkodik, hogy
a közm. miniszter engedélyével gyakorlati
tanfolyamot kezdjen meg a technikai fő-
tanodán. Most már annyira tökéletesítet-
ték a fényképmérést, hogy nevezetesebb
emlékszokrok felvételére is képes, így a
freiburgi Münster elhajlása fölött támadt
vítás kérdést is ily fényképmérés által
döntötték el.

* A törpülő emberiség. Német-
országban Kéfenburg gróf várában érde-
kes emléket őriznek. Ez egy vadászúrt
alaku serleg, mely két pint tartalmu.
A ki a várat meglátogatta, azt megkínál-
ták, hogy igyék abból a serlegről, és a
kik engedték a kínálásnak, azoknak ne-
vét feljegyezték, odairva egyszersmind,
mennyire vitték az ivás művészetében.
1586-ig csak olyanok nevei vannak föl-
jegyezve, a kik a serleget egy huzomban
fenéig ürítették. Attól az időtől kezdve
egész 1608-ig a vendégek csak félig tud-
ták kiinni a serleg tartalmát. 1608—1700-
ig nincs név feljegyezve s úgy látszik,
azóta senki sem tett kísérletet, hogy a
serlegről igyék. A serleget és jegyzéket
az arnstadti hercegi kastélyban őrzik.

* RÖVID HIREK. — Eszlárról
megzafolják azt a hírt, hogy oda katoná-
ságot küldtek volna. A népek nincs is
eszében lázongani. — A munkások, Buda-
pesten négyülést szándékoztak tartani, de
összeverekedtek s így a gyűlést fel kel-
lett oszlatni. — Egerben az orthodox sak-
tert elfogták s Nyiregyháza szállították.
Ez elfogatás az eszlári leány eltűnésével
áll egybefüggésben. — Megveszett az új-
pesti színtér 19 éves legénye. Budapestre
szállították. — Egy kereskedő inas Basol-
ból megszökött, vivén magával 14 ezer
márkát. Aki tud róla valamit, 500 frank
jutalmat kap.

Miniszter-változás Debre- czenben.

— Május 29. —

Sürgés forgás városzerte. Ha a szé-
les aszfalton megyek, az elem került ar-
czok mindeniken aggodalmas kérdőjel. Mi
lesz most? Ha a Simonyi-gáton haladok a
nagyerdő felé, a legvidámabban kacagó
szepességi pesztonkának arcán is feltűnik
valamely ponton, vagy a kacaj hirteleni
elhagyásán a gyötrelmes kérdés; öreg urak
óvatossággal figyelmeztetnek a város-
háza körül, s a konstáblerek hivatalos
méltósága kétszeres. A férj, ha nejét ta-
lálja, gerjedő örömmel kérdi:
„Van már? s a kurtá, dehogyan van“,
„nincsen“ — re ismét elborul arca.

„Ah mamám csak olyan ne lenne,
mint az a másik volt, szól a fél rövid ru-
hás lány szerető anyjához, s mindenütt
aggodalmas arczok, sürgés-forgás, viáz-
latlan cizmák, poros kabátok. A város ki
van kelve képből...“

Ha egyszerre 50 Tisza Kálmán buk-
nék is meg, ilyen általános hatást nem
idézhette elő, a milyennek nyomása alatt
ma városunk lakossága van. — Pedig hát
e súlyos hangulathoz a politikának mi
közé sincs, legfeljebb a házi politikának,
mivelhogy valóságos belső titkos konyha
és istálló ügyek általános elintézése ma
vagyon.

Ös szokás már az Debreczenben,
hogy a házi miniszteriumot pünkösöd után
alkotják meg, a régi elcsapása után. Már
hely nélkül levő, s még helytel nem bíró
cselédek lepik el a tereket. Ezen napon
ők az urnók, ők az urak. A nagyerdőre
„kiáferen“ a „komédiába“ első helyre men-
nek s bizony az egész éven át zsörtölődő
asszonyságot kutyába sem veszik.

Az a ritkán élvezett függetlenséget
busásan szeretik élvezni, s ugyan oda ve-
tik a hívó gazdasszonyok: „paraszthoz
nem megyek!“ — „urat nem szolgálók!“

A „levelesben“ szolt a banda s Jóska
ugyanacsak rakja társával. De hát nem baj
az ha gyűrűt lesz a batiz szoknya, pisz-
kos lesz a pikét derék, majd kimossa hol-
nap, majd kimossa az új gazdasszonytál;
ad az szappant is a vízhez. S mikor már
az ördög motólán is megszédültek hat kr.
czárokért a Horog jóvoltából, megkezdő-
dik a bálba vonulás. — Nincs kovártély,

reggelig jóhely az „Elizium“, finom katona
urak, módos kocsis legényekkel jöttek
az idő.

Az asszonyságotak pedig, látva e
mérték feletti szabadságot, e vészes kor-
látlanágot győtri az epe hideg és — sza-
porodik a mosatlan... — A vége pedig
az, hogy bár jönne vissza az az akasztó-
fára való is már, mert ilyen közigazgatás,
ilyen pártoskodó kapitányság mellett el-
kell pusztulni a féltékenyen őrzött családi
rendnek.

A cselédszerző intézetek valóságos
rajkosokká válnak. — A londoni börze
nem oly zajos, mint e helyek, hol az in-
tézet tulajdonos és a személyzet esztét-
vesztve futkos pénzt várva, pénzt fogva.

Mindennek a legeslegvége pedig az,
hogy a szigorú gazdasszonyok kapitálán-
nak, rettenetes feltételektől elállanak. Zsu-
za, Mari helybe megy, s három négy nap
mulva már csak futó nyomát is alig lehet
találni a szörnyű miniszter válságnak. A
gazdasszonyok lesz új cselédje, új cse-
lédjének jó gazdasszonya, míg cselédje
rossz tulajdonosait kinem ismeri, a cseléd
pedig próbálgatja, rászédni új urnóját, s
mire egymásra ismernek teljesen, itt a
Pünkösöd.

Uj miniszterválság, újabb bonyo-
dalnak. Boldog falusiak, nektek mi bajotk
sincsen a miniszterválsággal.

Irodalmi és művészeti hírek.

A „vörös sapka“ című új nép-
színmű meglehetősen sikert aratott a nép-
színházban A szereplők közül különösen
kittant Eöry Gusztáv, kit a közönség
lépten-nyomon tapsviharral üdvözölt. — A
lapok általában örülnek rajta, hogy Eöry
visszaszerződött.

Szerkesztőt változtat. Az Ország
Világ lap szerkesztését ifj. Ábrányi Kornél
veszi át s egyszersmind a lap nem egy
mint eddig havonként háromszor, de he-
tenként fog megjelenni.

A „Vasárnapi Ujság“ május 28-ik
száma következő tartalommal jelent meg:
Az alagutkirály. Vajda Jánostól. —
Korytniczán. Költemény, Bartók Lajostól.
— Pünkösdi királyné. Irta Goszdu Elek.
— Választói értekezés. — Kávéházak,
mint a mértékletesség terjesztői. — Egy
magyar ember levelei Ausztráliából. —
Egy fedél alatt. Angol regény. Irta Payn
Jakab. — Egyveleg. Uti képek Kis-Orosz-
országból. Tissottól. IV. Ejjeli utazás V.
Bordisev és szórakozásai. — Irodalom és
művészet. — Közintézetek és egyletek.
— Mi újság? — Halálozások. — Szer-
kesztői mondanivaló. — Sakkjáték. —
Hetinaptár.

Képek: Szent-Gothárd vasut: 1.
Surított léggel hajtott mozdony megtöltése
az alagutban. 2. Az alagut nyílása Gösche-
nennél a svájci oldalon. 3. Az alagut nyi-
lása. Airodonal Olaszországban. — Két
rajz. „A pünkösdi királyné“ — hoz. — Vá-
lasztói értekezés. Temple János festmé-
nyé után. — Egy fedél alatt. A költőhág-
csón. — Uti képek Kis-Oroszországból
(6 rajz.)

A „Világkrónika“ 22-ik száma
következő tartalommal jelent meg:
A Robinsonok iskolája. Verne Gyula
regénye. (Képpel.) — Visszafeljelődés. —
A szent gothardi vasut. (5 képpel.) — A
czár lakhelye. — A czár özvegyének em-
lékiratai. — Nemesi előjog. — Irland tár-
sadmái és politika viszonyairól. — Ve-
gyesek.

A „Világkrónika“ 22-ik száma
következő tartalommal jelent meg:
A Robinsonok iskolája. Verne Gyula
regénye. (Képpel.) — Visszafeljelődés. —
A szent gothardi vasut. (5 képpel.) — A
czár lakhelye. — A czár özvegyének em-
lékiratai. — Nemesi előjog. — Irland tár-
sadmái és politika viszonyairól. — Ve-
gyesek.

A „Világkrónika“ 22-ik száma
következő tartalommal jelent meg:
A Robinsonok iskolája. Verne Gyula
regénye. (Képpel.) — Visszafeljelődés. —
A szent gothardi vasut. (5 képpel.) — A
czár lakhelye. — A czár özvegyének em-
lékiratai. — Nemesi előjog. — Irland tár-
sadmái és politika viszonyairól. — Ve-
gyesek.

Legujabb.

A tisztaeszlári eset.

E rejtélyes ügyben a legutolsó
postával érkezett Függetlenség azt
írja, hogy tegnap több száz főnyi
zsidóság megtámadta a
betegesen fekvő Soly-
mosinét. A zsidók a lakos-
ságot inszultálják. — Lithman
nevű izraelita ezer frtot
ígért Solymosinénak, ha
egy al Eszter leányt fo-
gad.

A vizsgálat erősen foly.

Budapesti árutőzsde.

Május 30.

Buzát ma mérsékeltén kinalták, a
malmok tartózkodók voltak, mégis végül
5—10 krral többet kellett fizetniök, mint
a mult hét végén, a forgalom 10,000 mm.,

az irányzat szilárd. Rozs változatlanul szilárd,
tengeri szilárd, 10 krral drágább
árpa, zab változatlan.

A mai napon történt vásárlások kö-
zül következő kitések jutottak tudomá-
sunkra:

Buza, tiszavidéki 150 mm. 77.5 kis
12 frt 40 kr, 100 mm. 77.3 kis és 100
mm. 76 kis 12 frt 82½ kr, 500 mm. 75
kis 12 frt 67½ kr, pestvidéki 300 mm.
72 kis 11 frt 90 kr, fehérvári 300 mm.
73 kis 12 frt 25, kr, 300 mm. 73 kis 12
frt 30 kr, 300 mm. 71 kis 11 frt 75 kr.
zentai 1700 mm. 74 kis és 500 mm. 73
kis 12 frt 40 kr, bajai 150 mm. 72.7 kis
12 frt, dunai 300 mm. 73 kis 12 frt 25
kr, északi 100 mm. 73 kis, 100 mm. 77.4
kis, 200 mm. 76.8 kis és 100 mm. 76.7
kis 12 frt 25 kr.

Rozs 200 mm. 8.10, 200 mm. 8.12½.
Zab 500 mm. 7.75, 500 mm. 7.72½,
500 mm. 8.05½.
Kukoricza 2000 mm. 7.65, idő, 600
mm. 7.47½ pénz, 500 mm. 7.55 p.
Határidőzlet: Szokványbuza öszre
10.57 pénz, 10.70 áru.
Zab öszre 6.63 p., 6.65 áru.
Kukoricza máj. jun.-ra 7.50 pénz,
7.52 áru.

Káposztarepce aug.-szept. 13 —
pénz, 13½ áru.

Debreczeni terménypiacz.

— május 30.

Egy hectoliter buza . . . 8.30—8.94 kr.
" " kétszeres . . . 6.68—7.32
" " rozs . . . 5.04—5.70
" " árpa . . . 3.42—4.06
" " zab . . . 2.94—3.42
" " tengeri . . . 5.04—5.70
" " köles . . . 4.72—5.38
" " köleskása . . . 10.58
1 zsák burgonya 50 kgr. 2.80, 100 kiló
szalonna 68, 69, 70 frt, — 100 kiló háj
70, 71, 72 frt.

Előfizetési felhívás.

Figyelmeztetjük és kérjük tisz-
telt előfizetőinket, kiknek előfizet-
ésük m. hó végével lejárt, hogy újabb
megrendeléseiket mielőbb meg-
tenni méltóztatassanak.

Előfizetési árak:

Egy óra . . . . . 1 frt — kr.
Két óra . . . . . 1 frt 80 kr.
Három óra . . . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetést a hó bármely nap- jától elfogadunk.

Az előfizetési pénzek és postai
utalványok lapunk kiadóhivatalába,
főpiac, Vecsey-ház küldendők.

A „Debreczeni“ kiadóhivatala.

— Budapesti tőzsde, május 31.
Ezüst frt 100—110; cs. és kir. arany
frt 5.61 kr; 20 francos arany frt 9.52 kr.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Hirdetés.

Alulírtak az eddig Stenczinger
Károly cég alatt fenn állott két fe-
kete kutyához címzett fűszertüzetlet
megvettük s azt június 1-től Balogh
és Dömök cég alatt ohajtjuk foly-
tatni. Midőn ezt a tisztelt közönség-
nek szives tudomására hozzuk, ad-
dig is mig szabályszerű körözvé-
nyünket kibocsáthatnánk, jóakaratu
igyekeztünket kegyes pártfogásba
ajánljuk.

Debreczen 1882. máj. 31.

tisztelettel

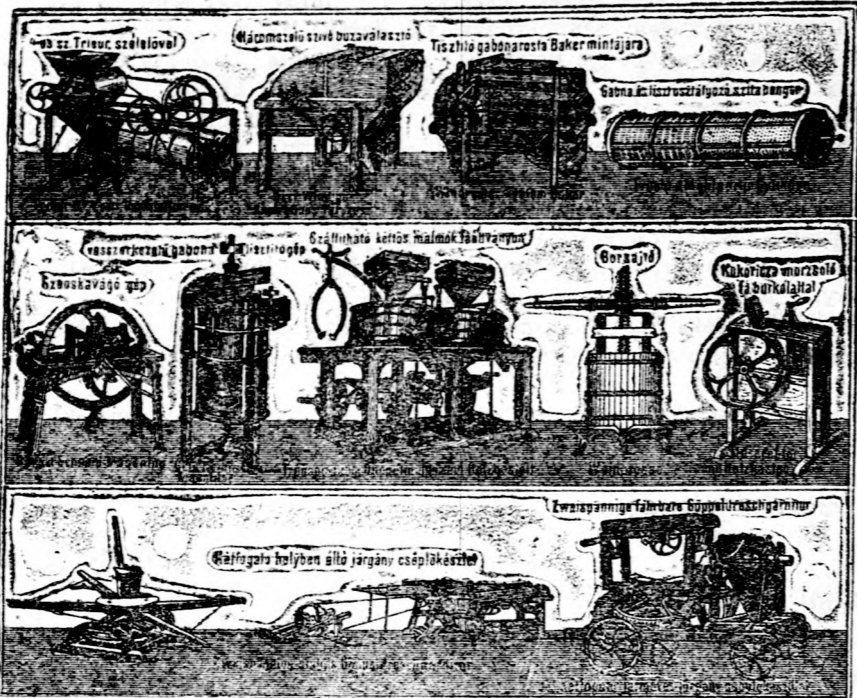
ifju Balogh Imre

és

Dömök Béla.

Gutjahr és Müller B.-pesten.

Első b.-pesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
(ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margit-híd közelében.
ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurók gazdaság számára; Járgány-Cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica morzsolók, szecskavágók, borsajtók. Különlegességek malmok számára. Duplamalmok, malom trieurhengerek, gabona osztályzó-hengerek, koptatógépek, daraválasztógépek, tarárok, detacherók. Malom alkatrészek u. m. Transzmissiók, szíjkerekek. Rostalemezek: Cséplőgéprosták, liszthenger szítták, koptató-lemezek, ráspoly-lemezek stb.
Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Gyári raktár és képviselőség: Debreczenben Borsányi Victor urnál.

Legjobb, 20 év óta nagy sikerrel használt

gyapjmosópor

valódi egyiptomi szappangyökérből (Radix saponaria) tisztán őrlve, valamint egész és vágott levantini és magyar szappangyökér legolssóbb áron kapható

NADLER Vm. JÁN. és TÁRSÁNÁL

Budapest, főut 4- szám.

Mindennemű magyarországi termékek kivitele, és pedig: gabona, liszt, olajos vetemények, hüvelyesek, veteménymagvak, mezei, erdei, legelői és gazd. magvak. Olaj és zsiradékok raktára, és pedig: kétszer finomított repceolaj, gyár- és gépolajok, kossi- és szab. kendős, Carbolinum-telitőolaj. Zsir, szalonna, hár, szalami stb. Valódi amerikai petrólkum, rizs és minden gyarmatsáék cehozatala.

KEMÉNYÍTŐ és CZIPÉSZ-ENYV.

Anyag- és gyógyfü kereskedés nevezetesen; pipitér, szappangyökér, paprika, tapló, makk, bereczkmag és hamuszir.
A gráci gyertya-, szappan- és műviaszgyár főgügnöksége. Komló és komlósemeték, méhviasz és méz, török szilva, szilvaiz (lekvár), friss és aszalt gyümölcs, kőte, dió, mogyoró. Bizományi üzlet bor, szilvrium és törköpálynkára nézve. Alapított 1848. évben. (173.)

Csak néhány napig látható

s pedig május 28-tól kezdve
a BIEDERMANN palotában
naponként reggeli 10 órától 9 óráig este a világhírű
Liliputi pár

melynek azon szerenese jutott osztályrésztül, hogy ő es. és kir. felsége a királynő előtt mult évi május hóban megjelenhetett. 1. Henrik ur, nevezetik Wolge marquis, 23 éves, 29 hüvelyk magas, és 20 font nehéz. 2. Menyasszonya Lujza marquisnő, 31 éves, 28 hüvelyk magas és 20 font nehéz.

Tisztelettel Sedlmayr I. impressario.

Belépti-dij: 1. hely 30 kr., 2. hely 20 kr.

Katonák őrmestertől lefelé és gyermekek a felét.
Első előadás vasárnap.

Amerika
Auskunft ertbeilt kostenfrei und sendet auf Verlangen Landkarten und Prospekte gratis und franco der Generalbevollmächtigte
C. Harms, Hamburg.

Maria-celi

gyomor-cseppek;

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

és felülmulthatatlan az étvágy-hány, gyomorgyengeség, roz szagu lehellet, szelek, savanyu felbűfögés, kólíka, gyomorhurut, gyomorfésos nyálkaképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, fájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgöres. székszorulat, a gyomor-nak túlterheltsége étel és ital által, giliszták, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcsé ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Göttl Nándor gyógyszerész uraknál, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárában és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben.

Brady Károly,

„az őrangyalhoz“ ezimzett gyógszertárában
Kremsierben, Morvaországban.

Tőkebefektetésül

ajánljuk

a magyar jelzálog-hitelbank öt százalékos

zálogleveleit.

Ezen záloglevelek biztosítékánl szolgálnak:

1. Az összes jelzálogok, melyek a magyar jelzálog-hitelbank részére nyilvánkönyvileg le vannak kötve.
2. A társulat tizmillióháromszázezer arany forintból álló részvénytőkéje.
3. A tartalékalap.
4. A társulat összes jelzálogos adóssái által alkotott egyetemleges biztosító-alap.

Ezenkívül az 1876. évi XXXVI törvénycikk értelmében a záloglevelek külön biztosítékát képezik:

- a) A részvénytőkéből a záloglevél kölcsönzötlet javára elkülönített és külön kezelt biztosító-alap (jelenleg egy millió forint);
- b) az összes lektött jelzálogokra, melyeknek alapján záloglevelek bocsátattak ki, a záloglevél-tulajdonosoknak nyilvánkönyvileg feljegyzett elsőbbségi joga.

Tekintve ezenkívül, hogy az intézet záloglevelei még névértéken alól állanak, — s árfolyamhullámanásnak nincsenek alávetve, — azokat a legmelegebben ajánlhatjuk.

Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank

BUDAPEST, Dorottya utca 3.
(165.)

Eladó gőzmalom.

A homokkert elején lévő, jelenleg az Alföldi takarékpénztár részvénytársulat tulajdonát képező mintegy 9000 □ öl területi gőzmalom-telep, a rajta lévő épületekkel, és felszereléssel együtt: 1882. június hó 6-án délután 3 órakor a takarékpénztár iroda helyiségében megteendő nyilvános árverésen számlakoltván eladatni: felhivattnak venni óhajtók, hogy említett helyre a kitűzött órában 2000 frt bányapénzzel megjelenni szívekedjenek, hol a további feltételekről addig a délelőtti órákban bármikor bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Kelt Debreczen, 1882. június 21-én tartott ülésben.

Az igazgatók

(176.)

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!

400,000 márká

főnyereményt ígér kedvező esetben a hamburgi nagy pénz-sorsjáték, mely a magas karmány által jóváhagyott és biztosított. Eme újabb játék-tervezet előnyös rendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 47,600 nyertesnek kell bizton történni, ezek között vannak főnyeremények esetleg 400,000 márká, illetőleg

1 nyer. 250000	3 nyer. 8000
1 " 150000	3 " 6000
1 " 100000	54 " 5000
1 " 60000	5 " 4000
1 " 50000	108 " 3000
2 " 40000	264 " 2000
3 " 30000	3 " 1200
1 " 25000	10 " 1500
2 " 20000	530 " 1000
2 " 15000	1073 " 500
1 " 12000	27069 " 145
24 " 10000	

Osszesen 18,484 nyeresemény 3000, 250, 150, 124, 100, 94, 67, 50, 40, 20 márkával.
A nyertesek közül az első sorsolás 40000-ot foglal magában, összesen 116,000 márkával.
A sorsházások hivatalosan vannak megállapítva.

E nagy, államilag biztosított sorsolás már június 14. és 15-én történik.

1 eg. ered. sorsj. ára csak 6 m.v. 3 1/2 o. é. ft. k. 1 fél " " " 3 " 1 3/4 " " " " " " " 1 1/2 " " " 90 kr.

Mindennemű megfizások, a pénz beküldése, postautóni fizetés vagy az ország utánzetei mellett a legelkiismeretesebbet teljettitettek, s mindenki az állam czimmentel ellátott eredeti sorsjegyet tőlünk saját kezébe kapja.

A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékelteknek, melyekből egy a nyeresemény beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók s minden buzás utat érdekelt feleinknek felhívás nélkül megküldjük a hivatalos huzási lajstromot.

Kívánatra a hivatalos alaptervet bementesen előre is megküldjük, s készen alkalmazunk nem tetszés esetében a huzási elől a sorsjegyeknek a pénz visszafizetését mellett visszafogadására.

A nyeresemények kifizetése mindig pontosan s az állam jóállása mellett történik. Csoportozatunk mindig a szerencse legyeltje volt s érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereseményeket fizettük ki, többek között 250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb. márkásokat.

Egy ily, a legsolidabb alapokra feltehető vállalatnál előreláthatólag mindentől a legelénkebb részvételeire lehet bizton számítani, s ez oknál fogva kérnök, hogy minden megrendelésnek megfelelőhessünk, a megfizásokat minél előbb megtenni a közeli huzás miatt.

KAUFMANN és SIMON

bank- és váltóüzlete Hamburgban.
U. i. Ezennel köszönetünket mondjuk a régebbi idők óta nyilvánított bizalomért, s midőn eme újabb sorsjáték kezdetével a részvételre felhívóknak, ezentul is igyekeznünk fogunk, állandó, pontos és lelkiismeretes kiszolgálást által, igen tisztelt érdekelt feleink teljes megelégedését kiérdemelhetni.

A fentebbiek.

EL

Helyben
Egy évre 10 ft.
Fél évre 5 ft.
Előzetési pénz
főpíacz, VECS
kesztőségbe
Előfiz
TELEGI K.
KAROLY kö
szerkeztőség

A bet

* * * Az eur

az állami lét hasonlón járna hajónak mentő löi, kiknek mielőcségető biztosítetnék, elfogykínos aggodalmakket fentarthatassakit faljanak felrakorsors halált tetlenül felemés

A hallatlan be a fegyveres mok polgárság fedezni, s a látszátért minden követni, idegen sára szövetkeztegy lett szegénymondva, hogy:

Es reátáman nyiltan, alattombnem volt nyugmenedéke; egy ság, a hollók részesség egymással sebbs gyanakodás rökországról a t v o l t-ról beszélt

Am Allah vészhez mérten séggel, a cselszökossággal, bölcs hitetlen nemzetisgyenre haimoz, kiáltó gonoszság nagylelkű nemzóság ellenére elkcsászánya saját dozataként veszeság álarca alásem merte fejér

A „DEBRECZ

A hazaj

Ottomány közben ékeskedik rengplomának szép kar megfordított felkiált csillagáról gyönyörtényugyó nap bucsú és zöld mezőre, ahol két szép táltosa rep benne pedig egy r kis lányt.

Vagy, hej! de! hogy, . . . Olyat, melyet még csak egy választ el attól, hogy ne szakaszszák.

Szép, tarka pírul a zörgő kis koczul kandi kis kende tották előre fejüketlal köszöntötték a Gajdos Ferkó telkefejtől a pörge kaisal tűzött arra tar

A kaszállóhoz lett a kocsinak elhriaka már alig is vdek kenyeret megkot leszedesse a